

• ΠΑΡΑΔΟΣΗ • ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΤΕΧΝΕΣ • ΠΑΡΑΔΟΣΗ • ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΤΕΧΝΕΣ •

Εκδήλωση μνήμης στον ΝΙΚΟ ΚΥΤΟΠΟΥΛΟ

Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατο του αγαπημένου μας συμπατριώτη, δασκάλου, δημοσιογράφου, λογοτέχνη και ιστορικού συγγραφέα Νίκου Κυτόπουλου, η ΕΕΛ πραγματοποιήσε στις 15 Φεβρουαρίου 2012 εκδήλωση μνήμης προς τιμήν του. Στη σεμνή αυτή πνευματική εκδήλωση της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών, οι συνάδελφοί του μίλησαν για το σημαντικό και πλούσιο συγγραφικό του έργο αλλά και για τη γενικότερη προσφορά του.

Μεταξύ των ομιλητών, η αγαπημένη του κόρη Ζωή Κυτοπούλου μίλησε από καρδιάς για τον πατέρα της, σκορπίζοντας ρίγη συγκίνησης στο ακροατήριο.

Μαρία Κανδύλη

ΕΦΥΓΕ Η ΔΟΜΝΑ ΣΑΜΙΟΥ

Η ακούραστη ερευνήτρια και ερμηνεύτρια του Δημοτικού μας τραγουδιού

Γεννήθηκε στις 12-10-1928 στην Καισαριανή από Μικρασιάτες πρόσφυγες και έφυγε από τη ζωή στις 10-3-2012.

Στα δεκατρία της χρόνια μαθήτευσε στο Σύλλογο προς Διάδοσιν της Εθνικής Μουσικής του Εθνικού Ιδρύματος Ραδιοφωνίας, μέχρι το 1971 που παραιτήθηκε, λόγω παρεμβάσεων στη δουλειά της.

Από τη θέση αυτή γνώρισε τους σημαντικότερους παραδοσιακούς μουσικούς της Ελλάδας και εξοικειώθηκε με όλα τα τοπικά μουσικά ιδιώματα.

Με εκπληκτική επιμέλεια ασχολήθηκε με εκδόσεις δίσκων, θεατρικές εκπομπές και κινηματογραφικές ταινίες.

Για οκτώ χρόνια ταξίδευε στην επαρχία για επιτόπιες καταγραφές και συγκέντρωση παραδοσιακού υλικού.

Μετά την παραίτησή της από το Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας πρωτοεμφανίζεται στο Ροντέο, ύστερα από πρόσκληση του Διονύση Σαββόπουλου. Στο διάστημα 1976-1977, με σκηνοθέτες τον Φώτο Λαμπρινό και τον Ανδρέα Θωμόπουλο, γυρίζει στην επαρχία είκοσι επεισόδια της εκπομπής της ΕΡΤ «Μουσικό Οδοιπορικό».

Για τη διάσωση και προβολή της παραδοσιακής μουσικής και έκδοση δίσκων χωρίς εξαρτήσεις από τις εμπορικές εταιρείες, ιδρύεται το 1981 ο Καλλιτεχνικός Σύλλογος Δημοτικής Μουσικής – Δόμνα Σαμίου.

Δίδαξε και ανέδειξε νέους καλλιτέχνες, πρόσφερε πολλά για τη μουσική εκπαίδευση των παιδιών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, με απαλλαγμένες από προσωπικό συμφέρον αμέτρητες πρωτοβουλίες.

Στην τελευταία της κατοικία στο Νεκροταφείο της Νέας Σμύρνης, πλήθος κόσμου της απηύθυνε τον ύστατο χαιρετισμό, τιμώντας την ως σύμβολο έμπνευσης κάθε μελλοντικής προσπάθειας ανάδειξης και διάδοσης του δημοτικού τραγουδιού.

Βέτα Σηγλίδου-Ρέτζιου

Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης

Η Καίτη Τσακίρη Καραμυγάλη γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη. Ως νηπιαγωγός υπηρέτησε την εκπαίδευση στο νομό Δράμας επί τριάντα χρόνια. Λατρεύει την παράδοση και τη λαογραφία. Έργα της: «Το πεπρωμένο φργίν αδύνατον», θεατρικό, βραβείο ΠΕΛ, 1999, «Ο χορός των εποχών», ποίηση, 2000, «Τα αφιερωμένα εις ζώντας και τεθνεώτας», ποίηση, 2002, «Ανόδυνα ανεπαίσχυντα, ειρηνικά», 2003, «Όταν ζηνά το παρελθόν...», Διηγήματα και απόψεις, «Αετίσιο ώμοι», νουβέλα, 2008. Δίνουμε ένα δείγμα γραφής από την ποιητική της συλλογή «Μοναξιά», 2012 (Φεβρ. 2012)

Με τα φτερά της ποίησης

Η ποίηση είναι αρετή, ένα μυσάκι λέξεις, κι όταν πονάς ή χαιρέσαι σ' αυτήν θα ανατρέξεις...

Γράφουν, το χέρι κι η καρδιά μια ατέρμονη αναζήτηση, πάθος και πόθος συντελούν των έσω αμφισβήτηση!

Μέσα της κρύβει πολλά, καλά αμπαρωμένα, με αρμονική ηχητική περνά τα εσκαμμένα...

Η έμπνευση την οδηγεί, η φύση συμμετέχει, η αλληγορία άστατη, θέση καλή κατέχει!

Και όπως στην τυφλόμυγα με το ένστικτο ακουμπάμε, με τα φτερά της ποίησης στους ουρανούς πετάμε!

Δείγμα γραφής από την ποιητική της συλλογή «Μοναξιά»

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΗ ΜΑΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Ο συμπατριώτης μας ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΠΟΥΛΟΣ, απόστρατος ανώτατος αξιωματικός της Αστυνομίας, καθηγητής φιλόλογος, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Μαραθώνα, ανέλαβε την εξής πρωτοποριακή αφιλοκερδή πρωτοβουλία. Δημιούργησε κοινωνικό φροντιστήριο όπου παρέχονται δωρεάν ενισχυτικά μαθήματα σε μαθητές των τριών τάξεων του Λυκείου Οι μαθητές που παρακολουθούν τα μαθήματα προέρχονται από οικονομικά ευπαθείς οικογένειες της Δημοτικής κοινότητας Μάρκρης.

Στην ενέργειά του αυτή τον ακολούθησαν άλλοι 19 εθελοντές καθηγητές.

Σήμερα τα μαθήματα παρακολουθούν 42 μαθητές. Η κίνηση αυτή στηρίζεται ηθικά αλλά και λειτουργικά από τον Δήμο Μαραθώνα.

Η πρωτοποριακή αυτή προσπάθεια του Πασχάλη Πούλου βρήκε, όπως βλέπουμε και ακούμε, μιμητές και σε άλλους Δήμους πανελλαδικά.

Συγχαρητήρια στον συμπατριώτη μας γι' αυτή την ανθρωπιστική πρωτοβουλία του.

Ευχόμαστε στον Πασχάλη και στους λοιπούς εθελοντές μιμητές καλή επιτυχία στο έργο τους και το παράδειγμά τους να ακολουθήσουν και άλλοι εκπαιδευτικοί.

ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΓΗ Σαρμάς

Υλικά: 1 συκωταριά αρνίσια, μαζί με τα γλυκάδια και το πλεμόνι, 2 μπόλες (σκέπες αρνίσιας), 200 γρ. φρέσκα κρεμμυδάκια φιλοκομμένα, 2 κουτ. χυμό λεμονιού, 3 κουτ. λάδι, άνηθο, μαϊντανό, 1 φλ. ρύζι, αλάτι, πιπέρι, 2 ποτήρια νερό. **Εκτέλεση:** Πλένετε καλά τη συκωταριά ή τη ζεματίζετε για 8-10 λεπτά στο νερό που βράζει με το χυμό λεμονιού. Τη βγάξετε από την κατσαρόλα και την φιλοκόβετε. Προσθέτετε τα υπόλοιπα υλικά και τ' ανακατεύετε πολύ καλά. Μουσκεύετε σε χλιαρό νερό τις μπόλες και τις απλώνετε στο ταψί, φροντίζοντας να εξεχει από τα χείλη του σκεύους. Τοποθετείτε τη γέμισή και τη σκεπάζετε με τη δεύτερη μπόλια, προ-

ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΕΣ ΜΑΣ ΠΟΥ ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΝ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΔΕΛΟΣ: ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Στις 14 Φεβρουαρίου 2012 στο Μουσείο Μπενάκη, οδός Κουμυάρη, πραγματοποιήθηκε μια πολύ ενδιαφέρουσα εκδήλωση, στην οποία παρουσιάστηκε το βιβλίο, μελέτη-πρόγραμμα, «ΧΙΟΣ-ΛΕΣΒΟΣ και ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΑΥΠΤΙΚΗ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ 16ος-20ός αιώνας» του συμπατριώτη μας ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΡΑΔΕΔΟΥ και της ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΓΟΥΛΑΚΗ-ΒΟΥΤΥΡΑ, καθηγήτριας Σχολής Καλών Τεχνών Α.Π.Θ., Εκδόσεις «Μέθεξ».

Το βιβλίο, που έγινε ύστερα από μακροχρόνια συστηματική έρευνα, παρουσιάζει εκκλησιαστικά έργα (τέμπλα, προσκυνητάρια, άμβωνες, ακόμη και καμπαναριά και κρήνες ναών) από τα νησιά Χίο και Λέσβο, με πλήθος φωτογραφιών και σχεδιαστικών απεικονίσεων.

Για το βιβλίο μίλησαν η Γενική γραμματέας του Υπουργείου Πολιτισμού κ. Λίνα Μενδώνη και ο καθηγητής Ιστορίας τέχνης κ. Ν. Ζίας, οι οποίοι αναφέρθηκαν στο βιβλίο με πολύ κολακευτικά λόγια και τόνισαν ότι αποτελεί μία εξαιρετική μελέτη που αφορά μια συστηματική συγκέντρωση, καταγραφή, αποτύπωση και φωτογράφιση της εκκλησιαστικής γλυπτικής στο Αιγαίο.

Οι Φεριώτες της Αθήνας, όσοι είχαμε εδωποποιηθεί, δώσαμε το «παρών» στην πολύ ωραία αυτή εκδήλωση και νιώσαμε περήφανοι για τον συμπατριώτη μας.

Η παρουσία τόσο των Φεριωτών συγκίνησε και τον συγγραφέα Γιώργο Καραδέδο, ο οποίος μας ευχαρίστησε από καρδιάς.

Συγχαίρουμε τον κ. Γιώργο Καραδέδο και του ευχόμαστε καλή συνέχεια και επιτυχίες στο ερευνητικό και συγγραφικό του έργο.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΦΕΡΩΝ «Η ΑΥΛΑΙΑ»

Ανεβάζει την κωμωδία των Δημήτρη Κεχαϊδη-Ελένης Χαβιαρά «ΜΕ ΔΥΝΑΜΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΗΦΙΣΙΑ». Οι παραστάσεις θα δοθούν στις ημερομηνίες 6, 7, 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ & ώρα 9 μ.μ. στο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΦΕΡΩΝ.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΕΡΩΝ «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Από τις τελευταίες αρχαιεσιές προέκυψε το εξής Δ.Σ.: Πρόεδρος: **Μαρίνος Δέδουλου**, Αντιπρόεδρος: **Χρυσόπουλος Αριστείδης**, Γ. Γραμματέας: **Τζιβανίδου Ελένη**, Ταμίας: **Μπανίδης Περικλής**, Έφορος ιματισμού: **Δέδουλου-Καραβέλα Λίτσα**, Έφορος εκδηλώσεων: **Τσάτρας Γιάννης**, Έφορος χορευτικών τμημάτων: **Κατσαούνη Παναγιώτα**.

σέχοντας να ενωθούν οι δύο μπόλες μεταξύ τους. Ραντίζετε τη μπόλια με λίγο νερό και την ψήνετε για 35 λεπτά περίπου μέχρι να ροδίσει. Σημείωση: Ο σαρμάς μαγειρεύεται με διάφορες παραλλαγές. Έτσι, μπορείτε να μαράνετε τα κρεμμυδάκια με ελάχιστο νερό και στη συνέχεια να προσθέσετε τη συκωταριά, το ρύζι και τα υπόλοιπα υλικά, και να τα βράσετε με το ζουμί που απόμεινε από το ζεμάτισμα της συκωταριάς. Ακόμα, στη γέμισή μπορείτε να προσθέσετε ένα αυγό. Τον κρόκο ενός δεύτερου αυγού, μπορείτε να τον χρησιμοποιήσετε για να αλειψέτε την επιφάνεια της μπόλιας, και...

Καλή επιτυχία

(Από το βιβλίο «Γεύσεις... από Θράκη», της Θρακικής Εστίας Εορδαίας «Ο Αρχηγένης»)

Αναμνήσεις παιδικών χρόνων
(Το περιστατικό συμβαίνει στα τέλη της δεκαετίας του 1950 στη Γεμιστή - Αρχαία Δύμη)

Η Συγγνώμη

– Θεα Θεοδώρα! Θεα Θεοδώρα!
– Μα Λένα, δες ποιος φωνάζει'.

Η Λένα, κόρη της κυρά Θεοδώρας, πήγε να δει ποιος φωνάζει. Δυο εννιάχρονα κορίτσια της Γ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου κρατώντας ένα μεγάλο βιβλίο στα χέρια τους, εξήγησαν στην κυρά Θεοδώρα, που εν τω μεταξύ βγήκε και αυτή να δει, ότι η δασκάλα τους, η κ. Πέπη, τις έστειλε να βρουν τον κυρ-Γιώργο, τον άνδρα της κυρά Θεοδώρας, να υπογράψει στο βιβλίο που κρατούσαν και στη θέση που τους είπε η δασκάλα τους. Ο κυρ-Γιώργος όμως δεν ήταν στον σπίτι και έτσι τα κορίτσια επέστρεψαν άπρακτα.

Τι ήταν όμως αυτό που έπρεπε να υπογράψει ο κυρ-Γιώργος;

Ένα πρακτικό, όπου η Δ/ντρια κ. Πέπη απεφάσισε να μειώσει τη διαγωγή του γιου του κυρ-Γιώργου, Λάκη, για ανάρμοστη συμπεριφορά απέναντί της.

Ο Λάκης ήταν μαθητής της Δ' τάξης με δάσκαλο τον κ. Χαριτάκη, που δεν τα πήγαινε καθόλου καλά με τη Δ/ντρια. Αυτό ήταν εμφανές σε όλους τους μαθητές, καθώς με αφορμή διάφορα περιστατικά η μεν κ. Πέπη έδειχνε ποιος διοικεί το Σχολείο, ο δε κ. Χαριτάκης δεν ήθελε να αποδεχθεί την εξουσία της. Αυτό είχε σαν συνέπεια και οι μαθητές των μεγάλων τάξεων να παίρνουν θάρρος και να μη πειθαρχούν εύκολα στη διευθύντρια.

Έτσι λοιπόν και ο Λάκης, όταν πληροφορήθηκε ότι η κ. Πέπη τιμώρησε την εξαδέλφη του Συρμούλα, της πήρε το τόπι της, και το έκρυψε στο συρτάρι του γραφείου της, αμφισβήτησε το δικαίωμα της δασκάλας να επιβάλει αυτήν την τιμωρία. Το απόγευμα που ήταν επιμελητής, δεν έχασε χρόνο. Πήγε στην αίθουσα της κ. Πέπης, τράβηξε το συρτάρι του γραφείου της και αποκατέστησε την τάξη παίρνοντας το τόπι της εξαδέλφης του.

Την άλλη μέρα η κ. Πέπη διαπίστωσε ότι έλειπε το τόπι και δεν άργησε να πληροφορηθεί ποιος ήταν ο δράστης. Κάλεσε αμέσως τον Λάκη στο γραφείο της και παρουσία της νηπιαγωγού κ. Ερασμούλας, κρατώντας μια βίτσα στο χέρι απαιτούσε εξηγήσεις για το τόλιμμα και το θράσος του να ανοίξει το συρτάρι του γραφείου της και να αναρτήσει τις ενέργειές της ως δασκάλας και διευθύντριας.

Ο Λάκης όχι μόνον δεν πτοήθηκε, δεν έβαλε τα κλάματα, αλλά με περισσό θράσος και ιταμότητα ύψωσε τη φωνή του.

– Κι ποια είσαι συ που πήρες το τόπι τσ' 'ξαδέλφης μ'; της είπε.

Άστραψε και βρόντησε η κ. Πέπη. Κοκκίνισε από το θυμό της. Ένα παιδαρέλι να της μιλάει έτσι. Η εξουσία της σε απόλυτη αμφισβήτηση. Σήκωσε τη βίτσα που κρατούσε στο χέρι της και ετοιμάστηκε να την προσγειώσει στο πρόσωπο, στην πλάτη, στα χέρια του Λάκη. Εκείνος απτόητος την άρπαξε, την έφερε στο γόνατο, και την έκανε κομμάτια, προς μεγάλη έκπληξη, τόσο της ίδιας, όσο και της κ. Ερασμούλας.

Ο Λάκης επέστρεψε τροπαιοφόρος στην τάξη του. Ο δάσκαλός του δε ζήτησε να μάθει λεπτομέρειες. Μόνο απλά τον ρώτησε, τι της είχε κάνει. Κάθησε στο θρανίο του και συνέχισε το μάθημά του ως να μην είχε συμβεί τίποτε. Δεν έμαθε ποτέ αν τελικά η κ. Πέπη επέμεινε στη μείωση της διαγωγής. Μάλλον δεν έδωσε συνέχεια, αφού θα έπρεπε να συμφωνήσει και ο δάσκαλος των μεγάλων.

Μεγάλωσε ο Λάκης. Σπούδασε και έγινε εκπαιδευτικός. Η συμπεριφορά του χαράχτηκε στη μνήμη του ως ένα μελανό σημείο της ζωής του. Δεν μπορεί μέχρι σήμερα να εξηγήσει πώς ένα δεκάχρονο παιδί ενήργησε μ' αυτό τον τρόπο.

Έστω και τώρα εκφράζει τη βαθιά λύπη και τη συγγνώμη του για το συμβάν.

Καψίδης Ναθαναήλ
Θεολόγος

Συνταξιούχος Εκπαιδευτικός

ΟΙ ΘΡΑΚΕΣ ΠΟΙΗΤΕΣ

Γράφει η **ΜΑΡΙΑ ΡΑΛΛΗ-ΥΔΡΑΙΟΥ**
Λογοτέχνης, λαογράφος, ποιήτρια
Μέλος της Πανελληνίας Ένωσης Λογοτεχνών

ΘΡΑΚΗ: Μια λέξη μικρή, δισύλλαβη αλλά τεράστια σε σημασία από άποψη ιστορική, γεωγραφική και πολιτισμική. Η Θράκη είναι ο προμαχώνας της Ελλάδας στα σύνορά της με τη γείτονα Τουρκία, το πέρασμα από την Ανατολή προς τη Δύση, το ισχυρό αμυντικό φρούριο του Ελληνικού ιδεώδους και της Ορθοδοξίας. Είναι η άκρη του χάρτη στα βορειοανατολικά σύνορά μας και φυλάει Θερμοπύλες με τους Ακρίτες μας που μένουν εκεί γιατί αγαπούν τον τόπο τους και πολεμούν για τα πιστεύω τους δίπλα στη γραμμή που τους χωρίζει από τη Βουλγαρία και την Τουρκία. Η μεγάλη οροσειρά της Ροδόπης αποτελεί αυτή τη διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στη Βουλγαρία και τους νομούς της Ξάνθης και της Ροδόπης. Ο ποταμός Έβρος είναι το φυσικό σύνορο ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία και συντροφεύει το νομό Έβρου στο κατέβασμά του προς τις εκβολές του στο Θρακικό Πέλαγος.

«*Κάλεσα τον Ορφέα να διασχίσουμε την απειρότητα του χρόνου, να γιορτάσουμε στις γιορτές του Φωτός. Να ανταμώσουμε τους μύστες, τους προφήτες, τους Αγίους. Όλοι μαζί να υμνήσουμε την Αγάπη, το Φως, την Ελπίδα, τη Λύτρωση. Άκουσε ο Ορφέας το κάλεσμά μου. Με τίληξε στη μαγεία της Μουσικής του και ανυψώθηκε, πνός, στις γιορτές του Φωτός. Γευστήκαμε τα μυστικά της θείκης Αλήθειας κι εκεί ψηλά υμνήσαμε τη ΘΡΑΚΗ, τον ήλιο, τη θάλασσα, τη μουσική του αγέρα που γεμίζει την ψυχή μας με τα κοσμικά μυστικά, τα μυστικά του Φωτός» (Κορίνα Χάρη).*

Ο **Ορφέας** ήταν ο ασιδός με τα συμβολικά στοιχεία, με τη λύρα του που μάγευε τα ζώα και τα φυτά, ο ήρωας, ο θεός και ο ημίθεος, ο μουσικός και ποιητής, ο ιδρυτής μυστηριακών τελετών, ο ιερέας, γιος του ποταμού της Θράκης Οιάγρου και της μούσας Καλλιόπης, ή, κατ' άλλοι, της Μελπομένης, της Κλειούς ή της Μενίππης, κόρης του μουσικού Θαμύριδος. Ο Ορφέας καθιερώθηκε στον αρχαίο κόσμο ως ο ιδρυτής μιας θρησκείας βασισμένης σε «γραφές», δηλαδή σε ιερούς λόγους. Τα Ορφικά Ποιήματα αποδίδονταν στον Ορφέα και κυκλοφορούσαν από τον 6ο π.Χ. αιώνα ως το τέλος των ειδωλολατρικών χρόνων. Τον 5ο και 4ο π.Χ. αιώνα συνδέθηκαν με τα θρησκευτικά και μυστηριακά δόγματα και αποτέλεσαν τη βάση της διδασκαλίας των Ορφικών. Σώζονται 87 εξάμετρα ποιήματα (1200) με τον τίτλο «*Ορφείους Ύμνοι προς Μουσαίον*» του 2ου μ.Χ. αιώνα, ένα έπος σε εξάμετρο (1378 στίχοι), τα «*Αρχοναυτικά*», στα τέλη του 4ου ή στον 5ο μ.Χ. αιώνα. Χάθηκαν στο μεγαλύτερο μέρος τα ποιήματα που περιλάμβαναν τη Θεογονία και την Κοσμογονία των Ορφικών. Οι Ορφικοί υποστήριζαν ότι η αιωνιότητα εξαρτάται από τον βίο τον οποίο διάγει ο άνθρωπος πάνω στη γη. Με τη συνεχή άσκηση, τις τελετές καθαρμού, τη μύηση στα μυστήρια, τους κανόνες αποχής και την ωμοφαγία ήταν δυνατό να απελευθερωθεί η ψυχή από το σώμα και να ενωθεί με το θεϊκό στοιχείο. Πρωτοπόροι στην οργάνωση και στη σωστή δομή της ποίησης ήταν οι εκ Θράκης ορμώμενοι Ορφείες, ο δάσκαλός του Λίνος, ο Μουσαίος, ο Θάμυρις, ο Εύμολπος, ο Φιλάμυνας. Οι εννέα Μούσες –που και αυτές ήταν Θρακίτισσες– έπαιξαν πρωταρχικό ρόλο στη σύλληψη της υψηλής ποίησης και της μουσικής.

Όπως αναφέρει ο Γιώργος Βαλέτας, το 1936 κυκλοφόρησε μια «*Ανθολογία Θρακικών Ποιητών*» των νεότερων χρόνων με Πρόλογο του Άριστου Καμπάνη και επιμέλεια του Άργη Κόρακα. Παρουσιάζονται δέκα διαλεχτοί Θρακίτες: 1) Ο Κ. Θαλίδης, ο γενάρχη της Θρακικής Ποίησης, που γεννήθηκε το 1816, 2) ο Γεώργιος Βιζυηνός, 3) ο Αριστοτέλης Κουρτίδης, 4) ο Ιωσήφ Ραφτόπουλος, 5) ο Θανάσης Κάτραπάνης, 6) ο Μυρτίλος Αποστολίδης, 7) ο Νικόλαος Ποριώτης, 8) ο Κώστας Βάρναλης, 9) ο Κλέων Παράσχος, 10) ο Άργης Κόρακας. Ο Στέφανος Κουμανούδης (1818-1899) κατέχει μεγάλη θέση στην ποίηση με το επικοσμητικό του ποιητικό επίλυο «*Στράτης Καλοπίχειρος*» (1851). Προέρχεται από τη μεγάλη παράδοση της Αδριανούπολης.

Η γενιά των νέων ποιητών και στοχαστών προπαθεί να διατηρήσει το ήθος της Θρακικής Παράδοσης, και της λαϊκής, και της προσωπικής. Ένας από τους νεότερους Θρακίτες που καλλιέργησαν το στοχασμό και την ποίηση, κατά τον Γ. Βαλέτα, είναι ο φιλόλογος και λογοτέχνης **Βασίλης Σιναιπίδης**. Γεννήθηκε στο Δι-

μούτειχο το 1922. Με τις μελέτες του πλησίασε πιο βαθιά την Ορφική λαϊκή Θρακική Παράδοση, που άντλησε τα πιο γόνιμα στοιχεία της ποίησής του. Οι πέντε ενότητες της «*Ποιητικής Αναδρομής*» του (1943-1986), εκδ. «Πηγή» (1987) με Εισαγωγή του Γ. Βαλέτα (θέρος του 1986), α. Τρεις ωδές, «*Τα Νησιά των Μακάρων*», β. Επτά Σονέτα, «*Δεκατεράστιχα*», γ. Ένδεκα Ερωτικά Ποιήματα, «*Γέλια και Δάκρυα*», δ. «*Θρακιώτικο Τραγούδι*», «*Ωδή στο Γιάννη Γιαννόπουλο*», «*Το '21*», «*Οι καιροί αλλάζουν κι εμείς μαζί τους*», όπως Ύμνος του ποιητή στη Δημοκρατική Ιδέα. Δείγμα γραφής από τα «*Δεκατεράστιχα*», «*Πλημμύρα του Έβρου*», «*Στου Έβρου πάνω τα κύματα τα στροβιλαφρισμένα / τριφροντώτες, βαθύσκοπες τιές αλαφρογέρον. / Με σε μαγνάδια πράσινα κι ασμηπολουμισμένα, / ποτμίες Νύμφες που χορό θροιστικό αχνοσέρον. / Πλάι στις οχθιές βεργολυγούν 'λαφριές κι ακροπατούσες, / σκύφτοντας κι αφηλώνοντας – νυφούλες Αμαδρυάδες!...*» Ένα άλλο ποίημα, «*Το Σπίτι της Γιαγιάς μου*», γράφτηκε στις 26 Οκτωβρίου 1946. «*Το σπίτι που μ' ανάθρεψε, το ονειρευτώ παλάτι, / το νιώθω εντός μου ακώριστο των σπλαγχνών μου κομμάτι. / Κι ας το 'χουσε, κι ας το πατούν οι βέβηλοι κι οι ξένοι, / πάντα κοντά του με καλεί, και με γητιές με δένει / ...Και γύρω μύρια ανείρατα των παιδικών μου χρόνων / στοιχειώσαν, μου χαμογελούν, κι εγώ πονώ και λιώνω!... / Το σπίτι που μ' ανάθρεψε, ξένο και γκρεμισμένο, / μες στην καρδιά μου αγκρέμιστο το ζω και το πεθαίνω!*»

Ο **Γεώργιος Βιζυηνός** γεννήθηκε στη Βιζύη της Ανατολικής Θράκης το 1848. Σε νεαρή ηλικία τον έστειλαν στην Κωνσταντινούπολη για να μάθει τη ραπτική κοντά σε ένα θείο του, αλλά ο ίδιος, όμως, κατάφερε να εισαχθεί σπουδαστής στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης. Μεταξύ των καθηγητών του είχε και τον τυφλό Κωνσταντινουπολίτη ποιητή Ηλία Τανταλίδη, ο οποίος διέκρινε στον νεαρό Βιζυηνό κάποια ξεχωριστή ιδιοφυία και γι' αυτό τον σύστησε στον εθνικό ευεργέτη Γεώργιο Ζαρίφη. Με τις δικές του δαπάνες ο Βιζυηνός πήγε στην Αθήνα όπου σπούδασε Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο. Μετά πήγε στη Γερμανία και συνέχισε τις σπουδές του. Όταν αναγορεύτηκε διδάκτορας επέστρεψε στην Αθήνα και διορίστηκε καθηγητής του δραματικού τμήματος στο Ελληνικό Ωδείο. Το 1892 προσβλήθηκε από ψυχική νόσο κι έζησε δύο χρόνια έγκλειστος στο Δρομοκαΐτειο, όπου και πέθανε.

Ο Γεώργιος Βιζυηνός πρωτοεμφανίστηκε στα Ελληνικά Γράμματα με το ποιήμα του «*Κόδρος*» στον ποιητικό Διαγωνισμό του 1874 και βραβεύθηκε. Το 1878 από τη Γερμανία πήρε μέρος στον Βουταναίο Διαγωνισμό με την ποιητική του Συλλογή «*Άρες μάρες κουκουάρες*» και βραβεύθηκε. Το 1884 στο Λονδίνο έγινε η έκδοση της ποιητικής Συλλογής «*Ατίδες Αύραι*». Όταν εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, δημοσίευσε διηγήματα και ποιήματα στα περιοδικά «*Εστία*» και «*Διάπλαση των Παιδών*». Ο Ιωάννης Ζερβός στο βιογραφικό σημείωμα που προτάσσει στην έκδοση των ποιημάτων του Γ. Βιζυηνού (έκδοση Γ. Φέξη, Αθήνα 1916), γράφει ότι «*αναγνωρίζει στον Βιζυηνό ποιητική πρωτοτυπία, λεπτή αισθητική και καλλιεργημένη σκέψη*». Ένα ποίημά του για τη Θράκη προτρέπει τα Θρακόπουλα να έχουν το μέτωπο ψηλά. Τίτλος του: «**ΘΡΑΚΩΝ ΑΣΜΑ**».

«*Από τη Θράκη, βρε παιδιά, / απ' τον Ορφέα εγίνη / η πρώτη ψαλτοσύνη. / Και την επήραν τα νησιά / με την δική μας λύρα, / την νιόπανδρο και χήρα. / Κι αυτή πανδρεύθηκε ξανά / και γέννησε στα ξένα / τραγούδια έξαομμένα. / Γι' αυτό το μέτωπο ψηλά, / Θρακόπουλα καΰμενα, / κι ψάλλετε μ' εμπέλα!*»

Ένα άλλο ποίημά του Βιζυηνού μιλάει για τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο με τίτλο «*Ο Τελευταίος Παλαιολόγος*»:

«*–Τον είδες με τα μάτια σου, γιαγιά, τον Βασίλη, / ή μήπως και σε φάνηκε, σαν όνειρο, να πούμε, / σαν παραμύθι τάχα; / –Τον είδα με τα μάτια μου, ωσάν και σένα νέα / πα' να γενώ εκατό χρονιά, κι ακόμα το θυμούμαι, / σαν να 'ταν χτες μονάχα. // Στην Πόλη, στην Χρυσόπορτα, στον πύργον από κάτω, / είν' ένα σπήλαιο πλατύ, στρωμένο σαν παλάτι, / σαν άγιο παρεκκλήσι. / Κανένας Τούρκος δεν μπορεί να κρατηθεί κοντά του, / κανείς της σιδερόπορτας να βρει το μονοπάτι, / να πα να το μηνύση. // Μόνο κανένας Χριστιανός, κανένας που να ξέρει, / περνά π' αυτού κρυφά κρυφά και τον σταυρό του κάνει / με φόβο και μ' ελπίδα. / ...»*

Το 1884 γεννήθηκε στον Πύργο της Β. Θράκης ο **Κώστας Βάρναλης**. Σπούδασε στα Ζαρίγεια Διδασκαλεία της Φιλιππούπολης. Τέλειωσε αριστούχος το 1902. Δίδαξε ως δημοδιδάσκαλος λίγα χρόνια στο Σχολείο του Πύργου κι έπειτα η Κοινότητα της Βάρνας τον έστειλε με υποτροφία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών όπου σπούδασε Φιλολογία. Στο Παρίσι πα-

Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης

Η Καίτη Τσακίρη Καραμιχάλη γεννήθηκε στην Α-λεξανδρούπολη. Ως νηπι-αγωγός υπηρέτησε την εκπαίδευση στο νομό Δράμας επί τριάντα χρόνια. Λατρεύει την παράδοση και τη λαογραφία. Έργα της: «*Το πεπρωμένο φου-γείν αδύνατον*», θεατρικό, βραβείο ΠΕΛ, 1999, «*Ο χορός των εποχών*», ποίηση, 2000, «*Τα αφιερωμένα εις ζώντας και τεθνεώτας*», ποίηση, 2002, «*Ανώδυνα ανεπαίσχυντα, ειρηνικά*», 2003, «*Όταν ξυπνά το παρελθόν...*», Διηγήματα και απόψεις, «*Αετίσιον ώμοι*», νουβέλα, 2008. Δίνουμε ένα δείγμα γραφής από τη νέα της ποιητική συλλογή «*Μοναξιά*», 2012 (Φεβρ. 2012)

Με τα φτερά της ποίησης

*Η ποίηση είναι αρετή,
ένα ματσάκι λέξεις,
κι όταν πονάς ή χαιρέσαι
σ' αυτήν θα ανατρέξεις..*

*Γράφουν, το χέρι κι η καρδιά
μια ατέρμονη αναζήτηση,
πάθος και πόθος συντελούν
των έσω αμφισβήτησης!*

*Μέσα της κρίβει πολλά,
καλά αμπαρωμένα,
με αρμονική ηχητική
περνά τα εσκαμμένα...*

*Η έμπνευση την οδηγεί,
η φύση συμμετέχει,
η αλληγορία άστατη,
θέση καλή κατέχει!*

*Και όπως στην τυφλόμυγα
με το ένστικτο ακουμπάμε,
με τα φτερά της ποίησης
στους ουρανούς πετάμε!*

(Δείγμα γραφής από τη νέα της ποιητική συλλογή «*Μοναξιά*»)

ρακολούθησε μαθήματα Φιλολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας. Πρωτοδημοσίευσε στίχους ως φοιτητής στην εφημερίδα της Φιλιππούπολης «*Ειδήσεις του Αίμου*» με το ψευδώνυμο «*Φηγεύς*» και λίγο αργότερα στον «*Νουμά*» με το όνομά του. Το 1905 εκδίδει την πρώτη του ποιητική Συλλογή στην Αθήνα με τον τίτλο «*Κηρύθρες*». Το 1922 εκδίδει τη δεύτερη ποιητική του Συλλογή με τον τίτλο «*Το Φως που Καίει*». Το 1927 εκδίδει τα ποιήματα «*Σκλάβοι Πολιτορκημένοι*». Το 1904-1905 είχε εκδώσει το περιοδικό «*Ηγησώ*», μοναδικό στο είδος του για την Ελλάδα, διότι περιλάμβανε μόνον ποιήματα των ιδρυτών και συνεργατών του. Πολλοί ήταν δημοτικιστές νέοι, όπως ο Νίκος Καρβούνης, ο Ρήγας Γκόλφης, ο Αυγέρης, ο Χατζάρας, ο Γιώργος και ο Φώτος Πολίτης, ο Λαπαθιώτης, ο Κουμαριανός, κ.ά. Εντάχθηκε κι αυτός στους λιγοστούς δημοτικιστές. Το προσέξανε οι τότε μεγάλοι ποιητές Παλαμάς, Γρυπάρης, Βλαχογιάννης, Καρκαβίτσας και Γιαννόπουλος. Ένα απόσπασμα από το ποίημα «*Η Μάνα του Χριστού*»: «*Ένα Κόκκινο σπίτι σ' αυλή με τηγάδι... / και μια δράνα γιομάτη τσαμπιά κεχριμπάρη... / νοικοκύρης καλός να γυρνάς κάθε βράδυ, / το χρυσό, σγαλό και γλυκό σαν το λάδι. / Όπως γράφει, «*ποιήματα έγραφα από μαθητής του Δημοτικού. Ορφάνεψα από πατέρα στα τέσσερά μου χρόνια. Ήταν από τη Βάρνα. Η μητέρα μου ήταν από την Αγχιάλο. Το να δημοσιεύσω το "Φως που Καίει" και τον "Λαό των Μουνούχων", μου κόστισε την απόλυση μου από τη θέση του καθηγητή. Κι επιπλέον, εξορία, φυλακές, ξύλο...*» («*Πνευματική Ζωή*», Σεπτ.-Οκτ. 1997).*

Ο Φώτος Πολίτης έγραψε για την «*Απολογία*» του Κ. Βάρναλη, εφ. «*Πρωία*», 16-1-1932, «*Μια κραυγή που πρέπει ν' ακουστεί στην εποχή μας. Όποιος την πάρει στα στήθια του, είναι βολετό να λυτρωθεί και να γίνει ικανός για κάποιο μέλλον καλλίτερο. Είναι λόγος αντρίκιος, από κείνους που είναι ανάγκη να λέγονται, όταν σωριάζονται γύρω μας παλιές συνθήκες και παλιές αξίες. "Πικρόγελο" είναι ίσως η κατάληξή του... «*Η Αληθινή Απολογία του Σωκράτη*» του ΒΑΡΝΑΛΗ δεν είναι έργο ούτε ιστορίας ούτε φιλοσοφικής έρευνας. Είναι λογοτέχνημα με κίνητρο τη φαντασία και θέμα τον ανηλεή έλεγχο του κατεστημένου, όχι της εποχής του Σωκράτη, αλλά της νεοελληνικής δεκαετίας του 1920-1930. (Πρωινή Εφημερίδα «*Παρατηρητής*»).*

(Συνεχίζεται)

Ο Σωκράτης και η αθανασία της ψυχής

Σοβαρές οι κατηγορίες κατά του Σωκράτη στη διεξαγωγή της δίκης την εποχή εκείνη στο δικαστήριο. Περιφρονούσε τους θεσμούς και διέφθειρε τους νέους. Οι κατηγορίες αυτές είχαν ως συνέπεια να καταδικασθεί εις θάνατον. Στην απολογία του ο Σωκράτης δεν υπερασπίζεται τον εαυτό του, αλλά κατά τη γνώση του συνήθεια ειρωνεύεται το Αθηναϊκό κατεστημένο με οξεία κριτική. Με τη συνήθειά του αυτή, που είχε πάντοτε, δημιουργήσε πολλούς εχθρούς εναντίον του. Θα μπορούσε ν' αποφύγει την καταδίκη του κρατώντας μετριοπαθή στάση στο δικαστήριο ή ακόμη δραπετεύοντας μετά την απόφαση. Αν όμως διάλεγε οποιαδήποτε απ' αυτές τις λύσεις, μολονότι δεν ήταν κατακριτέος, θ' αποδεχόταν την ενοχή του, κάτι που ο Σωκράτης δεν εσκόπευε να κάνει με κανένα τρόπο.

Έτσι έφθασε η κρίσιμη ημέρα να θανατωθεί. Ήταν το 339 π.Χ. Ο φιλόσοφος περνούσε τις τελευταίες του ώρες ψύχραιμος με το συνηθισμένο του τρόπο, συζητώντας με φίλους και θαυμαστές του. Δεν τον ενοχλεί το κελί της φυλακής και δεν λυπάται για την καταδικαστική απόφαση, γιατί πιστεύει απόλυτα στην αθανασία της ψυχής.

Ανάμεσα σ' εκείνους που τον είχαν επισκεφθεί εκείνη την ημέρα, βρισκόταν και ένας νεαρός αριστοκράτης, ο Πλάτωνας, που συνήθιζε να γράφει όλα όσα έλεγε ο Σωκράτης – ευτυχώς. Τα γραπτά μένουν. Ο ίδιος ο Σωκράτης δεν έγραφε ποτέ, σε καμιά περίπτωση, αν και ήτανε θαυμάσιος ομιλητής.

Ο Πλάτωνας συγκέντρωνε όλη τη Σωκρατική σοφία σε μια σειρά έργων – ΔΙΑΛΟΓΟΙ. Έχοντας αυτά τα γραπτά έργα, αργότερα ο Πλάτωνας απέκτησε καινούργιους μαθητές. Η σχολή του ονομάστηκε Ακαδημία, επειδή βρισκόταν σ' ένα κτήμα ελαιώνα, που ανήκε σε κάποιον γαιοκτήμονα Ακάδημο.

Στη σχολή Ακαδημία Πλάτωνος μαθήτευσε αργότερα και ο Αριστοτέλης, αυτός ο μεγάλος δάσκαλος που διαπαιδαγόησε τον Αλέξανδρο.

Πλησίαζε η ώρα για την εκτέλεση, μετά την απόφαση του δικαστηρίου. Όλοι οι πειστοί του φίλοι ήτανε γύρω του για να του δώσουνε κουράγιο. Ο Σωκράτης, ψύχραιμος, συζητά με τους φίλους του σαν να μη συμβαίνει τίποτε. Η συζήτηση αφορούσε την αιωνιότητα της ψυχής, που πάντα ερευνούσε ο Σωκράτης στη ζωή του. Δεν χρησιμοποιήθηκαν επιχειρήματα, παρά μόνο αξιώματα. Ήταν πολύ φυσικό, καθώς ο μεγάλος δάσκαλος θα έφευγε από τη ζωή, ν' ασχοληθούν όλοι με την πιθανότητα της μέλλουσας ζωής. Γνωρίζανε οι μαθητές του ότι ο Σωκράτης στις συζητήσεις του ήταν πεπεισμένος ότι ο θάνατος αποτελούσε μια απλή απελευθέρωση της ψυχής από τα δεσμά του σώματος και έτσι ήταν έτοιμος να πει το κόνειο,

Σε λίγο έφτασε ο δεσμοφύλακας. Ο φιλόσοφος, ψύχραιμος, είχε πείσει τους μαθητές του ότι η ψυχή είναι άφθαρτη και αθάνατη. Έλεγε συνεχώς η ψυχή φεύγει από το σώμα την ώρα του θανάτου για να ζήσει αιώνια σε κάποιον άλλο κόσμο. Με θάρρος πίνει το κόνειο. Τι σοφία...

Ο Σωκράτης δεν γνώρισε ποτέ τη χριστιανική διδασκαλία. Εμείς που γνωρίσαμε και εμπεδώσαμε, απαγγέλλουμε στο σύμβολο της Πίστεως «*Προσοδοκώ ανάσταση νεκρών και ζωή του μέλλοντος αιώνος*».

Τι περίεργο, ο μεγάλος φιλόσοφος δεν γνώρισε τον Χριστό. Γνώριζε όμως την αθανασία της ψυχής.

Βρισκόμαστε στην περίοδο της Μεγάλης Σαρακοστής. Ο Ιερέας στα τρία ψυχσοάββατα μνημονεύει... «*Ανάπαυσον, Κύριε, τας ψυχάς των δούλων σου...*»

Ας πορευθούμε κι εμείς θαμπωμένοι από το Ουράνιο φως της Δαμασκού, όπως ο Παύλος, κι ας ακούσουμε τη φωνή Εκείνου...

«*Ανάστηθι και εισέλθε εις την πόλιν...*»

Με πίστη βαθιά, ας προσευχηθούμε τις ημέρες αυτές...

Ανάπαυση των ψυχών.

Κυβέλη Ράσσα

ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΛΛΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΡΑΚΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

*

Πολιτιστικός Σύλλογος Θρακών Ν. Μαγνησίας

Με πολλή χαρά δημοσιεύουμε δράσεις του πολύ δραστήριου Πολιτιστικού Συλλόγου των Θρακών του Νομού Μαγνησίας και έτσι εγκαινιάζουμε μια πιο στενή συνεργασία με τους συμπατριώτες μας που ζουν στον όμορφο Βόλο και στην ευρύτερη περιοχή.

Πρόεδρος του Συλλόγου είναι ο Εβρίτης Θωμάς Μαλαμίδης και Γενική Γραμματέας η συμπατριώτισσά μας Ελένη Γκόγκου.

1) Τον περασμένο Οκτώβριο 19-24 Οκτωβρίου 2011 σε συνεργασία με την ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ «ΙΩΝΕΣ» και την ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΘΡΑΚΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ (ΠΟΘΣ) διοργάνωσε κύκλο εκδηλώσεων-αφιέρωμα στη Θράκη με τον τίτλο «Η Θράκη μας: Μικρασία-Θράκη: Πορεία Κοινή**».**

Το αφιέρωμα περιελάμβανε μεταξύ άλλων (Θρησκευτικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις) και ημερίδα, στην οποία υπογραμμίστηκαν ιδιαίτερα **οι παράλληλοι βίοι Μικρασίας και Θράκης**.

Ομιητές ήταν ο Πρόεδρος της ΠΟΘΣ κ. Ελευθ. Χατζόπουλος και ο Θεοφάνης Μαλκίδης, διδάκτορας Κοινωνικών Επιστημών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ημερολόγιο της Μικρασιατικής Εστίας Ν. Ιωνίας Μαγνησίας είναι θεματικά αφιερωμένο στη Θράκη

* Την 19η Οκτωβρίου τιμάται η μνήμη του Αγίου Γρηγορίου του Νέου (Καλλιδη) Επισκόπου Ηράκλειας και Ραιδεστού.

2) Την Παραμονή της Πρωτοχρονιάς αναβίωσε στο Βόλο το έθιμο της καμήλας, σε συνεργασία με το Δήμο Βόλου. Η πομπή της καμήλας (ο καμηλιέρης, το γαϊδουράκι, οι συνοδοί και οι μουσικοί) περιδιάβηκε τους κεντρικούς δρόμους του Βόλου για να καταλήξει στη Πλ. Αγίου Νικολάου, όπου έγινε γλέντι με θρακική μουσική, χορούς και άφθονο κρασί.

* **Σημείωση:** Το παράχαιο αυτό θρακικό δρώμενο γίνεται σε άλλα μέρη της Θράκης την Παραμονή της Πρωτοχρονιάς και σε άλλα μέρη, όπως στις Φέρες, την Καθαρή Δευτέρα.

3) Την περίοδο των Απόκριων συμμετείχε σε μια όμορφη αποκριάτικη γιορτή που διοργάνωσαν οι γονείς και οι δάσκαλοι για τους μικρούς μαθητές του 21^{ου} Δημοτικού Σχολείου Βόλου.

Ήταν μια διαφορετική αποκριάτικη γιορτή με παιχνίδια και μαθήματα από την πολιτιστική μας παράδοση.

Ο Σύλλογος των συμπατριωτών μας, διαδίδοντας την παράδοση της Θράκης, τα ήθη και τα έθιμα, παρουσίασε τα χορευτικά τμήματα του Συλλόγου και παρασκευάσε το παραδοσιακό έδεσμα της περιοχής «Λαλαγγίτες». Πρόσφερε 600 λαλαγγίτες με γεύσεις σοκολάτας και μπικτότων για τους μικρούς μαθητές.

Μαρία Λαζίδου-Κατελίδου

Μέλη δύο Συλλόγων: Ίωνες & Θράκες Ν. Μαγνησίας

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Η Συνθήκη της Λωζάνης – Ανταλλαγή πληθυσμών

(Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο)

Μετά την ανακωχή των Μουδανιών και την παράδοση της Ανατολικής Θράκης στους Τούρκους, στην Ελλάδα επικρατούσε χάος. Η διαλυμένη οικονομία, η πολιτική αναστάτωση, η διάλυση του στρατού, οι χιλιάδες πρόσφυγες που είχαν ήδη καταφθάσει οι διαμαρτυρίες των στρατιωτών και των συγγενών τους και τα οξυμμένα πολιτικά πάθη αποκάλυπταν την τραγική κατάσταση της χώρας.

Κάτω από την πίεση όλων αυτών κρίθηκε αναγκαία η παραπομπή σε δίκη των υπευθύνων της εθνικής συμφοράς. Η επαναστατική επιτροπή με διάγγελμά της προχώρησε στην αναζήτηση των υπαιτιών και την παραπομπή τους σε δίκη. Έκτακτο στρατοδικείο δίκασε ως υπευθύνους τους Δ. Γούναρη, Ν. Στράτο, Π. Πρωτοπαπαδάκη, Γ. Μπαλατζή, Ν. Θεοτόκη, Γ. Χατζηγιάννη, Μ. Γούδα και Ξ. Στρατηγό. Το στρατοδικείο καταδίκασε τους 6 πρώτους σε θάνατο, οι οποίοι εκτελέστηκαν λίγες ώρες μετά την απόφαση στο Γουδί, και τους άλλους δύο σε ισόβια, στους οποίους δόθηκε αργότερα αμνηστία. Η δίκη των έξι, όπως επικράτησε να λέγεται, με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας είχε σαν στόχο να κλείσει πολύ βιαστικά το κεφάλαιο αυτό της ιστορίας. Προφανώς προτιμήθηκε αυτή η λύση, γιατί η ουσιαστική έρευνα δεν συνέφερε ούτε τους Βασιλικούς αλλά ούτε τους Βενιζελικούς. Έτσι έμειναν απάντητα πολλά ερωτήματα για τις ευθύνες και των δύο πλευρών. Το αποτέλεσμα της δίκης αυτή να κατευνάσει τα πολιτικά πάθη, απεναντίας αναζωπύρωσε τον παλαιό διχασμό μεταξύ Βενιζελικών και Αντιβενιζελικών.

Στη συνδιάσκεψη της Λωζάνης, η οποία ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 1922 και κράτησε έως τον Ιούλιο του 1923 (με δύο μήνες διακοπή), τα κύρια θέματα των διαπραγματεύσεων αρχικά δεν είχαν σχέση με τις Ελληνοτουρκικές διαφορές. Η Αντάντ αλλά και οι ΗΠΑ ενδιαφέρονταν για τις πετρελαιοφόρες περιοχές της Μοσούλης, τον έλεγχο των Στενών και την καμπίνη της μη των διομοιογήσεων. Ύστερα από σκληρές διαπραγματεύσεις κατέληξαν, για το ζήτημα της Μοσούλης να παραπεμφθεί στην ΚΤΕ, η οποία το 1926 αποφάνθηκε υπέρ των Άγγλων, κατάργηση των διομοιογήσεων και διατήρηση της διεθνούς Επιτροπής των Στενών. (Οι όροι αυτοί με τη σύμβαση του Μοντρέ το 1936 βελτιώθηκαν υπέρ της Τουρκίας.)

Την εκπροσώπηση της Ελλάδας στη συν-

διάσκεψη ανέλαβε ο Βενιζέλος, ο οποίος είχε ορισθεί από την Επαναστατική Επιτροπή. Κατάφερε να διαπραγματευτεί και να κερδίσει ό,τι και όσο του επέτρεπαν οι περιστάσεις!

Ο εκπρόσωπος της Τουρκίας Ισμέτ Ινονού, με τον αέρα του νικητή, ζητούσε εκτός από την Ανατ. Θράκη, η οποία ήδη είχε παραχωρηθεί με την ανακωχή των Μουδανιών και μέρος της Δυτ. Θράκης που περιελάμβανε την περιοχή μεταξύ Καραγάτς και Διδυμοτείχου, περιοχή την οποία είχε παραχωρήσει η Τουρκία στη Βουλγαρία το 1915. Ζητούσε ακόμη την διεξαγωγή δημοψηφίσματος για την υπόλοιπη περιοχή της Δυτ. Θράκης.

Στην παρούσα φάση εμφανίστηκαν στο προσκήνιο και οι Βούλγαροι, προωθώντας την ιδέα της αυτονομίας της Δυτ. Θράκης. Ο Βενιζέλος αντέταξε ως επιχείρημα στον Ινονού ότι δεν τους συμφέρει το δημοψήφισμα στη Δυτ. Θράκη, διότι ο Ελληνικός πληθυσμός πλέον υπερτερεί έναντι των υπολοίπων, αλλά και αν προέκυπτε αποτέλεσμα αρνητικό για τους Έλληνες είναι σκληρό να υποστούν οι ήδη κατατρεγμένοι πρόσφυγες μια δεύτερη προσφυγιά. Η Βουλγαρία ζήτησε τη δημιουργία μιας ουδέτερης ζώνης υπό την κηδεμονία των Μεγάλων Δυνάμεων, στην οποία ζώνη θα κατασκευάζονταν λιμάνια για την εξυπηρέτηση του εμπορίου τους. Οι εμπειρογνώμονες του συνεδρίου αντιπρότειναν τη δημιουργία αποστρατικοποιημένης ζώνης 30 χλμ. εκάτερωθεν των συνόρων και τη δημιουργία ανοιχτού λιμανιού στην Αλεξανδρούπολη, όμως οι Βούλγαροι αρνήθηκαν και το συνέδριο έπαψε να ασχολείται με τη Βουλγαρία.

Οι Τούρκοι, επειδή ενέμειναν στη διεκδίκηση της περιοχής μεταξύ Καραγάτς και Διδυμοτείχου, ανάγκασαν τους συμμάχους να αναλάβουν πρωτοβουλίες, λόγω φόβου ανάφλεξης πολέμου στη Θράκη. Αντιπρότειναν στον Βενιζέλο να παραχωρήσει το Καραγάτς και οι Τούρκοι να σταματήσουν να ζητούν πολεμικές αποζημιώσεις. Ο Βενιζέλος δέχτηκε με κίνδυνο να αντικατασταθεί. Τελικά έπεισε την Ελληνική κυβέρνηση και ο Ινονού έκανε το ίδιο με την Τουρκία. Έτσι η περιοχή του Καραγάτς δόθηκε στην Τουρκία σαν ανταλλάγμα της παραίτησης από την καταβολή πολεμικών αποζημιώσεων.

Έτσι, οριστικά ορίζεται ως σύνορο ο ποταμός Έβρος, η Ανατ. Θράκη, η Ίμβρος και Τένεδος παραχωρήθηκαν στην Τουρκία. Τα Δωδεκάνησα αναγνωρίστηκαν ως Ιταλική κτήση και η Τουρκία αναγνώρισε οριστικά την παραχώρηση της Κύπρου στην Αγγλία. Τα νησιά Σαμοθράκη, Λέσβος, Λήμνος, Χίος Σάμος, Ικαρία, δόθηκαν τελικά στην Ελλάδα!

Το σημαντικότερο μέρος της Συνθήκης της Λωζάνης για την Ελλάδα και την Τουρκία ήταν η ανταλλαγή των πληθυσμών. Με χωριστή ελληνοτουρκική σύμβαση, η οποία έγινε απευθείας μεταξύ Βενιζέλου και Ινονού, προέβλεπε την υποχρεωτική ανταλλαγή των Ελλήνων Ορθόδοξων της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και των Μουσουλμάνων που ήταν εγκατεστημένοι στο Ελληνικό κράτος. Από τη συμφωνία εξαιρέθηκαν οι Έλληνες της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τενέδου, καθώς και οι Μουσουλμάνοι της Δυτ. Θράκης. Αποτέλεσμα αυτής της τραγικής σύμβασης ήταν το ξεριζώμα υποχρεωτικά από τις πατρογονικές τους εστίες περίπου 1.220.000 Ελλήνων που ζούσαν στην Τουρκία και 500.000 Τούρκων που ζούσαν στην Ελλάδα. Μεταφέρθηκαν κάτω από απάνθρωπες συνθήκες στην ελεύθερη μεν αλλά φτωχή Ελλάδα. Αντιμετώπισαν την κακή συμπεριφορά ενός ανοργάνωτου κράτους, αλλά και την εχθρική στάση των ντόπιων. Έμεινε εκκρεμές το θέμα της ανταλλαγής των περιουσιών των Ελλήνων, οι οποίες υπολογίστηκαν σε 100 δισεκατομμύρια δραχμές έναντι 12,5 δισεκατομμυρίων των Τούρκων. Αν και το άρθρο 14 της σύμβασης της Λωζάνης όριζε ρητά την ανταλλαγή των περιουσιών, η Τουρκία αρνήθηκε να την εφαρμόσει.

Αργότερα, το 1930, ο Βενιζέλος όταν πήγε στην Τουρκία για την υπογραφή της Συνθήκης Φιλίας, ουδετερότητας και διατιθσίας, παραι-

«ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΤΟ 1950

Στις 9 Ιουλίου του 1961 υπογράφεται στην Αθήνα η συμφωνία σύνδεσης Ελλάδας-ΕΟΚ. Είναι η αρχή μιας μακράς και δύσκολης πορείας, που θα τελειώσει μετά από 18 χρόνια, το 1979, με την πλήρη ένταξη.

Η δεύτερη περίοδος της διακυβέρνησης της χώρας από την ΕΡΕ (1956-1958) συνοδεύεται από μια σειρά αναπτυξιακών σχεδιασμών, που –κατά τον πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Καραμανλή– αποσκοπούν στη νομισματική σταθερότητα, στην εκτέλεση μεγάλων έργων υποδομής και στην ταχεία εκβιομηχάνιση της χώρας. Οι σχεδιασμοί αυτοί κινούνται ανάλογα με την πολιτική της Δυτικής Ευρώπης, η οποία από το 1957 ολοκληρώνει τις προϋποθέσεις για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (αρχίζει να λειτουργεί επίσημα την 1η Ιανουαρίου 1958).

Ιδρυτικά μέλη της ΕΟΚ είναι η Γαλλία, η Δυτική Γερμανία, η Ιταλία, το Βέλγιο, η Ολλανδία και το Λουξεμβούργο. Τα αναπτυξιακά προγράμματα της ΕΡΕ (που θα συνεχιστούν και κατά την τρίτη περίοδο διακυβέρνησης, το 1958-1961), συναντούν ισχυρές αντιπολιτευτικές αντιδράσεις και πολλοί τονίζουν την περαιτέρω πολιτική και οικονομική εξάρτηση της χώρας από τον δυτικό παράγοντα (με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε επίπεδο εξωτερικής πολιτικής).

Ακόμα, αναφέρονται στην προχειρότητα των οικονομικών σχεδιασμών, που οδηγούν στην ουσιαστική ερήμωση της ελληνικής υπαίθρου (άναρχη αστυφιλία, ανεξέλεγκτη μετανάστευση), στη δημιουργία του «αθηναϊκού τέρατος» και στην καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος. Οι προσπάθειες του Καραμανλή για την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ ξεκινούν ουσιαστικά από τις αρχές του 1958, οι πρώτες όμως επίσημες διαπραγματεύσεις εντοπίζονται στο πρώτο εξάμηνο του επόμενου χρόνου. Η Ελλάδα αντιπροσωπεύεται σ' αυτές από τον οικονομολόγο καθηγητή Γιάγκο Πεσμαζόγλου (άνθρωπο με μάλλον σοσιαλδημοκρατικές απόψεις και ελάχιστα φιλικό προς την ΕΡΕ), ο οποίος σημειώνει εντυπωσιακές επιτυχίες. Στα μέσα του χρόνου εντοπίζονται αρκετά εμπόδια (προερχόμενα κυρίως από την Ιταλία και τη Γαλλία) και τον Οκτώβριο επισημοποιούνται κάποιες κατ' αρχήν συμφωνίες.

Κατά τη διάρκεια του 1960 ο Κων. Καραμανλής αναλαμβάνει συνεχείς διπλωματικές πρωτοβουλίες (αξιοποιώντας το γεγονός ότι και οι έξι εταίροι της ΕΟΚ είναι μέλη του ΝΑΤΟ, όπως και η Ελλάδα, και σταδιακά κάμπτονται οι αντιρρήσεις. Μεταξύ Δεκεμβρίου 1960 και Ιανουαρίου 1961 η Γαλλία, η Ιταλία και το Βέλγιο αποσύρουν τις επιφυλάξεις τους, οι άλλοι τρεις δεν προβάλλουν δυσκολίες και στις 31 Μαρτίου μονογράφεται η Συμφωνία Σύνδεσης, η οποία και υπογράφεται επίσημα στην Αθήνα στις 9 Ιουλίου.

Η πορεία προς την πλήρη ένταξη συνεχίστηκε και κατά τα επόμενα χρόνια.

Κατά την περίοδο της επτάχρονης δικτατορίας η πορεία αυτή ανακόπηκε.

Μετά τη μεταπολίτευση ο Καραμανλής επιστρέφει στην Ελλάδα και συνεχίζει εκ νέου τις προσπάθειές του για την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ και οι προσπάθειές του ευοδόθηκαν πλήρως το 1979.

Σήμερα όλ' αυτά καταγράφονται μεν στην ιστορία της Ελλάδας σαν «αναπτυξιακά προγράμματα», αλλά η ίδια η Ελλάδα και οι Έλληνες βρίσκονται παγιδευμένοι, ταπεινωμένοι και υπόδουλοι μέσα σ' αυτά με τη συναίνεση της Ελληνικής εξουσίας.

Επιμέλεια: Ευαγγελία Νατσιδου-Κορρέ

Πηγή: «100 χρόνια Ελλάδα»

τήθηκε από την εφαρμογή του Άρθρου 14 της Συνθήκης της Λωζάνης.

Έτσι, δεν ήταν τόσο το άδοξο τέλος της Μεγάλης Ιδέας όσο ο ξεριζωμός του Ελληνισμού στην Ανατ. Θράκη, στη Μικρά Ασία, στον Πόντο, που βάραινε στις συνειδήσεις όλων, κυρίως όμως των ίδιων των προσφύγων.

Τριάδα Λαζίδου

Πηγές: Σχολικά βιβλία – Ιστορία της Ελλάδας του Κ. Βακαλόπουλου και Η εδαφική ολοκλήρωση της Ελλάδας της Α. Διβάνη.

(Συνεχίζεται)

Η καμήλα στους δρόμους του Βόλου.

Η προσφορά της Θράκης στον απελευθερωτικό αγώνα της Επανάστασης του 1821

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

τά το οποίο οι Τούρκοι, κατά τους δύο-τρεις πρώτους αιώνες της σκλαβιάς κυρίως, έπαιρναν παιδιά 5-7 ετών, τα κατηχούσαν στον ισλαμισμό και τα φανάτιζαν με την πίστη στο Κοράνι και την υπακοή στον σουλτάνο. Γίνονταν φανατικότεροι των Τούρκων, οι λεγόμενοι Γενίτσαροι. Στη Θράκη, που η σκλαβιά προηγήθηκε των υπολοίπων περιοχών της Ελλάδας, το φαινόμενο του παιδομαζώματος είχε πάρει διαστάσεις μάλιστα. Πάνω από 300.000 παιδιά υπολογίζεται ότι έγιναν Γενίτσαροι από τη Θράκη μέσα στους δύο πρώτους αιώνες της σκλαβιάς. Ακολούθησαν εκαπαιρισμοί βίαιοι, για να αλλάξει εθνολογικά η Θράκη, δήωση πολλών θρακικών περιοχών και πόλεων (Σαμοθράκη, Αδριανούπολη, Διδυμότειχο κ.ά.), σφαγές ομαδικές και απαγχονισμοί ολόκληρων χωριών και περιοχών, όπως του Ισαακίου, του Σοφικού, του Ασημένιου, του Διδυμοτείχου, της Αδριανούπολης, των Σαράντα Εκκλησιών, της Μεσημβρίας, της Καλλιπόλης, της Ραιδεστού, της Σηλυβρίας κ.ά.

Μεγάλη επίσης υπήρξε η προσφορά του κλήρου της Θράκης, επειδή συμμετείχαν στην φιλική Εταιρεία και στην Επανάσταση του Γένους κατά των Τούρκων. Επιγραμματικά αναφέρουμε τον Απαγχονισμό του πρώην Οικουμενικού Πατριάρχου Κυρίλλου ΣΤ Σαρμπετζόγλου, τον απαγχονισμό του Μητροπολίτου Αδριανουπόλεως Δωροθέου Πρώτου, τον απαγχονισμό του πρωτοσύγκελλου της Μητροπόλεως Αδριανουπόλεως Θεοκλήτου, τον απαγχονισμό του Μητροπολίτου Σωζοπόλεως Παΐσιου Βάρη, τον απαγχονισμό του Μητροπολίτου Αγκιάλου Ευγενίου Καραβία, τον απαγχονισμό του Μητροπολίτου Μεσημβρίας Ιωσήφ Λεφάκη, τον απαγχονισμό του Μητροπολίτου Μυριοφύτου Νεοφύτου κ.ά.

Πολλοί είναι επίσης οι Νεομάρτυρες άγιοι από την Θράκη, οι οποίοι μαρτύρησαν την εποχή της Τουρκοκρατίας, όταν εκλήθησαν να αλλάξουν πίστη και να αρνηθούν την πίστη τους στον Χριστό και την Εκκλησία Του. Αναφέρουμε πάλι επιγραμματικά τους πιο γνωστούς Νεομάρτυρες:

Νεομάρτυρας Μιχαήλ Μαυροειδής από την Αδριανούπολη,
Νεομάρτυρας Γεώργιος από την Αδριανούπολη,
Νεομάρτυρας Ιάκωβος ο διδάσκαλος από την Αδριανούπολη,
Νεομάρτυρας Διονύσιος ο Μοναχός από την Αδριανούπολη,
Νεομάρτυρας Ιάκωβος ο Διάκονος από το Διδυμότειχο,
Νεομάρτυρας Δημήτριος από την Αδριανούπολη,
Νεομάρτυρας Μαυροδής από την Αδριανούπολη,
Νεομάρτυρας Γαβριήλ, επίσκοπος Γάνου,
Νεομάρτυρας Λουκάς από την Αδριανούπολη,
Νεομάρτυρας Δήμος Ρουμελιώτης από τη Μακρά Γέφυρα Αν. Θράκης (μαρτύρησε στη Σμύρνη),
Νεομάρτυρας Παρθένιος από το Διδυμότειχο,
Νεομάρτυρας Χριστόφορος από την Αδριανούπολη,
Νεομάρτυρας Αγαθάγγελος από την Αίνο,
Νεομάρτυρας Στέφανος από την Αίνο,
Νεομάρτυρας Τιμόθεος ο Μοναχός από την Κεσσάνη,
Νεομάρτυρες Μανουήλ, Θεόδωρος, Γεώργιος, Μιχαήλ και Γεώργιος από τη Σαμοθράκη.

Πρέπει να επισημάνουμε ότι στον τομέα των στρατιωτικών συγκρούσεων και του πολέμου του Τούρκου κατακτητή από την έναρξη της κήρυξης της Επανάστασης ένα μεγάλο τμήμα του Ιερού Λόχου του Αλέξανδρου Υψηλάντη στη Μολδοβλαχία αποτελούνταν από αγωνιστές προερχόμενοι από τη Θράκη, που αγωνίστηκαν πριν ακόμη ξεσπάσει στην νότιο Ελλάδα η επανάσταση. Ένα τμήμα Θρακιωτών του Ιερού Λόχου πολέμησε υπό τον αρχηγό τους τον Θανάση Καράμετλια από την Κορνοφωλιά του Έβρου και μετά την διάλυση του Ιερού

Λόχου κατευθύνθηκε προς τη Στερεά Ελλάδα, όπου με αρχηγό τον επίσης καταγόμενο από την Κορνοφωλιά Γεώργιο Γιαννακούδη έλαβε μέρος σε πολλές μάχες. Ένα άλλο τμήμα από το Ορτάκιοι της Αδριανούπολης εντάχθηκε στο επαναστατικό σώμα του Αλέξανδρου Υψηλάντη και μετά την διάλυση του Ιερού Λόχου κατευθύνθηκε επίσης προς τη Νότιο Ελλάδα. Άλλο σώμα από τη Βύσσα, υπό τον Γεώργιο Παπά ή Καραγιώργη εντάχθηκε επίσης στο επαναστατικό σώμα του Αλ. Υψηλάντη.

Επίσης πολλοί Θρακιώτες, επειδή, όπως αναφέραμε, ήταν δύσκολη η εκδήλωση επανάστασης στη Θράκη, εντάχθηκαν στο επαναστατικό σώμα του Εμμανουήλ Παπά στην Κεντρική Μακεδονία. Έτσι ένα τμήμα υπό τον Μητροπολίτη Μαρωνείας (Κομοτηνή) Κωνσταντίνο ενώθηκε με το σώμα του Εμμανουήλ Παπά στη Χαλκιδική και από εκεί σύμφωνα με τις οδηγίες της Φιλικής Εταιρείας κατευθύνθηκε προς το Άγιο Όρος, από όπου άρχισε η επανάσταση στη Βόρεια Ελλάδα. Στη Χαλκιδική έγιναν σκληρές μάχες με μεγάλες απώλειες τόσο των Τούρκων όσο και των επαναστατών. Πολλοί κάτοικοι της Αίνου, της Μαρωνείας, της Σαμοθράκης κατέβηκαν στην Νότιο Ελλάδα, για να πάρουν μέρος στον αγώνα για την απελευθέρωση της πατρίδας τόσο στην Πελοπόννησο όσο και στη Στερεά Ελλάδα, και πήραν μέρος στις μάχες στην Τριπολιτσά, στο Άργος, στο Νεόκαστρο, στο Ναύπλιο, στην Αράχθωβα, στην Αθήνα, στο Πέτα, στο Μεσολόγγι κ.α., σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα ιστορικά αρχεία και βοήθησαν στην απελευθέρωση άλλων τόπων τόσο στη Νότια Ελλάδα όσο και στη Βόρεια, όπως στην απελευθέρωση της Θάσου.

Μεγάλη ήταν η συμβολή των Θρακιωτών επίσης στον αγώνα στη θάλασσα, ιδιαίτερα των κατοίκων της Αίνου, που λόγω της θέσης της ήλεγχε τα στενά του Ελλησπόντου. Πολλές οικογένειες και ονόματα καπεταναίων από την Αίνο αναφέρονται στις μελέτες των ιστορικών, που όμως μας μένουν άγνωστα και δεν προβάλλονται όπως θα έπρεπε, ενώ όλοι αυτοί θυσιάστηκαν για το ιδανικό της ελευθερίας, που εμείς σήμερα γευόμαστε και ίσως το θεωρούμε αγαθό αυτονόητο. Μεταξύ των πολλών αγωνιστών της Αίνου καλό είναι για λόγους αποδόσης τιμής να αναφέρουμε τα ονόματα των καπεταναίων Μαργαρίτη Χατζή-Φραντζή Κούταβου, Γιάννη Καραβέλ, Εμμανουήλ Τερόγλου, Ελευθερίου Παλαιού, Γρηγορίου Κομνηνού, Βασιλείου Χριστοφόρου, Στρατή Σκόρδου, Αγγελή Αργυρίου, Χατζή-Αντωνίου Βισβίτση, του γιου του Θεμιστοκλή Χατζή-Αντωνίου Βισβίτση, της θυγατέρας του Μαριονίτσας Χατζή-Αντωνίου Βισβίτση και της καπετάνισσας Δόμνας Χατζή-Αντωνίου Βισβίτση, που με τα ανήλικα παιδιά της έλαβε μέρος στις πρώτες ναυμαχίες του αγώνα κατά θάλασσα εναντίον των κατακτητών συνοδεύοντας τον σύζυγό της Αντώνη. Μετά τον θάνατό του τον διαδέχθηκε συνεχίζοντας τον αγώνα, εφοδιάζοντας με τρόφιμα και πολεμοφόδια τους αγωνιστές της Στερεάς Ελλάδας, της Εύβοιας, της Σκιάθου και άλλων νησιών και πολυβολώντας τις εχθρικές θέσεις και τα εχθρικά πλοία. Το πλοίο της «Καλομοίρα» με 150 ναύτες και 16 πολυβόλα είχε γίνει ο φόβος και ο τρόμος των τουρκικών πλοίων στο Αιγαίο και στο τέλος, επειδή είχε υποστεί από τις πολλές ναυμαχίες φθορές, δωρίστηκε στον αγώνα, για να χρησιμοποιηθεί ως πυρπολικό, και χρησιμοποιήθηκε από τον πυρπολιτή Πιτίνο στα στενά του Τσεσμέ, όπου ανατίναξε την τουρκική φρεγάτα Χανσέ Γκεσμί, που ήταν θησαυροφυλάκιο των Τούρκων.

Επίσης στον αγώνα του έθνους πρόσφεραν πολλά και γυναίκες Θρακιώτισσες, οι οποίες αναφέρονται σε πολλές ιστορικές πηγές και μελέτες. Άλλες συνοδεύσαν τους άντρες στους στην κάθοδο στη Νότια Ελλάδα, άλλες αγωνίστηκαν μεταφέροντας πολεμοφόδια στους άνδρες τους, όπως συνέβη στην περίπτωση των γυναικών των Λαβάρων, όταν η Πύλη έστειλε μεγάλες στρατιωτικές δυνάμεις για την καταστολή της επανάστασης που είχε κηρυχθεί στην περιοχή.

Συμπατριώτισσες, συμπατριώτες,

Οφείλουμε ευγνωμοσύνη πραγματική σε όλους αυτούς τους ήρωες της πατρίδας μας, και μάλιστα της ιδιαίτερης πατρίδας μας της Θράκης και θα πρέπει να γίνεται συχνότερα αναφορά στην προσφορά τους, γιατί παραμένει ά-

Κατηχητικός Λόγος Ιωάννου Χρυσοστόμου

Αντί άλλου κειμένου, για την μεγάλη γιορτή της Ανάστασης του Χριστού, που γιορτάζεται από όλο τον Ορθόδοξο κόσμο και ιδιαίτερα από τον Ελληνορθόδοξο κόσμο, τους Έλληνες απανταχού της γης, κρίναμε σκόπιμο να παραθέσουμε τον Κατηχητικό Λόγο του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, ο οποίος απαγγέλλεται στην Εκκλησία μας κατά την χαρμόσυνη και μοναδικά ευφρόσυνη και στο τέλος ακούν να διαβάζεται ο Κατηχητικός Λόγος του Ιωάννου του Χρυσοστόμου, συμμετέχοντας και απαντώντας σε διάφορα σημεία του Λόγου. Π.χ. τη στιγμή που ο ιερέας διαβάζει τη φράση που έχει τη λέξη «επικράνη» το εκκλησίασμα με μια φωνή επαναλαμβάνει «επικράνη». Το ίδιο και στη φράση «ανέστη Χριστός».

Όσοι χριστιανοί μένουν μετά το «Χριστός Ανέστη» και δεν αναχωρούν για τα σπίτια τους, για να απολαύσουν τη μαγειρίτσα τους νωρίς, παρακολουθούν μια Θεία Λειτουργία μοναδική, ευφρόσυνη και στο τέλος ακούν να διαβάζεται ο Κατηχητικός Λόγος του Ιωάννου του Χρυσοστόμου, συμμετέχοντας και απαντώντας σε διάφορα σημεία του Λόγου. Π.χ. τη στιγμή που ο ιερέας διαβάζει τη φράση που έχει τη λέξη «επικράνη» το εκκλησίασμα με μια φωνή επαναλαμβάνει «επικράνη». Το ίδιο και στη φράση «ανέστη Χριστός».

Ας απολαύσουμε τον καταπληκτικό αυτό Λόγο όπως είναι στο πρωτότυπο κείμενο (αρχαίο).

Δημήτρης Καραμάτσκος
Μάστερ Θρησκευολογίας

Ει τις ευσεβής και φιλόθεος, απολαύτω της καλής ταύτης και λαμπράς πανηγύρεως.

Ει τις δούλος ενγνώμων, εισελθέτω χαίρων εις την χαράν του Κυρίου αυτού.

Ει τις έκαμε νηστεύων, απολαβέτω νυν το δηνάριον.

Ει τις από της πρώτης ώρας ειργάσατο, δέχεσθω σήμεραν το δικαίον όφλημα.

Ει τις μετά την τρίτην ήλθεν, ευχαρίστωσ εορτασάτω.

Ει τις μετά την έκτην έφθασε, μηδέν αμφιβαλλέτω· και γαρ ουδέν ζημιούται.

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Ει τις υστέρησεν εις την ενάτην, προσελθέτω, μηδέν ενδοιάζων.

Ει τις εις μόνην έφθασε την ενδεκάτην, μη φοβηθή την βραδύτητα· φιλότιμος γάρ ων ο Δεσπότης, δέχεται τον έσχατον καθάπερ και τον πρώτον· αναπαύει τον της ενδεκάτης, ως τον εργαζόμενον από της πρώτης· και τον ύστερον ελεεί και τον πρώτον θεραπεύει· κακείνω δίδωσι και τούτω χαρίζεται και τα έργα δέχεται και την γνώμην ασπάζεται· και την πράξιν τιμά και την πρόθεσιν επαινεί. Ουκοίν εισέλθετε πάντες εις την χαράν του Κυρίου υμών· και πρώτοι και δεύτεροι τον μισθόν απολάβετε. Πλούσιοι και πένητες μετ' άλλήλων χορεύσατε· εγκρατείς και ράθυμοι την ημέραν τιμήσατε· νηστεύσαντες και μη νηστεύσαντες, ευφράνθητε σήμεραν. Η τράπεζα γέμει, τρωφήσατε πάντες. Ο μόσχος πολύς, μηδείς εξέλη πεινών. Πάντες απολαύετε τον συμποσιον της πίστεως· πάντες απολαύσατε τον πλούτου της χρηστότητος. Μηδείς θρηνείτω πένιαν· εφάνη γάρ η κοινή Βασιλεία. Μηδείς οδυρέσθω πταιίσματα· συγγνώμη γάρ εκ του τάφου ανέτειλε. Μηδείς φοβείσθω θάνατον· ηλευθέρασε γάρ ημάς ο του Σωτήρος θάνατος. Έσβεσεν αυτόν, υπ' αυτού κατεχόμενος. Εσκόλυσε τον άδην κατελθών εις τον άδην. Επικράνην αυτόν, γευσάμενον της σαρκός αυτού. Και τούτο προλαβών Ησαΐας εβόησεν· ο άδης φησίν, επικράνη, συνανήσας σοι κάτω.

Επικράνη· και γάρ κατηργήθη.

Επικράνη· και γάρ ενεπαίχθη.

Επικράνη· και γάρ ενεκράθη.

Επικράνη· και γάρ καθηρέθη.

Επικράνη· και γάρ εδεσμεύθη.

Έλαβε σώμα και Θεώ περιέτυχεν.

Έλαβεν γην και συνήνησεν ουρανών.

Έλαβεν όπερ έβλεπε και πέπτωκεν όθεν ουκ έβλεπε.

Πού σου, θάνατε, το κέντρον;

Πού σου, άδη, το νίκος;

Ανέστη Χριστός και συ καταβέβησαι.

Ανέστη Χριστός και πεπτώκασι δαίμονες.

Ανέστη Χριστός και χαίρουσιν άγγελοι.

Ανέστη Χριστός, και ζωή πολιτεύεται.

Ανέστη Χριστός και νεκρός ουδείς επί μνήματος.

Χριστός γάρ εγερθείς εκ νεκρών, απαρχή των κεκοιμημένων εγένετο.

Αυτό η δόξα και το κράτος εις τους αιώνας των αιώνων.

Αμήν

Καρναβάλι στις Φέρες

Την Καθαρά Δευτέρα 27-2-2012 έγινε στις Φέρες η μεγάλη Καρναβαλική παρέλαση με επικεφαλής την Παραδοσιακή Γκαμήλα από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Φερών «Η Αγία Σοφία». Συμμετείχαν 455 καρναβαλιστές από όλα τα σχολεία των Φερών, όλοι οι Πολιτιστικοί Σύ-

λλογοι των Φερών και ο Σύλλογος ΚΕΦΥ που ήταν η ψυχή της διοργάνωσης.

Παρά τις άσχημες καιρικές συνθήκες, παροδική βροχή και κρύο από νωρίς το πρωί, αρ-

κετός κόσμος συγκεντρώθηκε για να παρακολουθήσει την Καρναβαλική παρέλαση. Όλοι όσοι συμμετείχαν στην παρέλαση, μικροί και μεγάλοι, με πολύ κέφι πλημμύρισαν τους δρόμους και έδωσαν γέλιο και ευχαρίστηση με την σάτιρά τους στους παρευρισκόμενους.

Ακολούθησε το κρέμασμα του Καρνάβαλου με τους ήχους της γκάιντας και παραδοσιακού χορού των παρευρισκόμενων.

Στη συνέχεια οι γυναίκες του Πολιτιστικού Συλλόγου Μοναστηρακίου πρόσφεραν στους επίσημους, τους καρναβαλιστές και όλον τον κόσμο φασολάδα φτιαγμένη από τις ίδιες, που συνοδεύονταν από λαγάνια, ταραμά, χαλβά και ελιές.

Ευχαριστούμε όλους όσους συμμετείχαν με δουλειά, με παροχή κάθε είδους, με το κέφι τους στην ιδιαίτερη αυτή ημέρα για τις Φέρες.

ΝΙΚΟΣ ΓΚΟΤΣΗΣ

κοί και έτοιμοι να διαφυλάξουμε τα αγαθά της ελευθερίας και της εθνικής ανεξαρτησίας τόσο για μας όσο και κατά κύριο λόγο για τα παιδιά μας και τις επερχόμενες γενιές.

Η Συντακτική Επιτροπή

Πηγές:

1. Απ. Ευθυμιάδη, *Η συμβολή της Θράκης εις τους απελευθερωτικούς αγώνες του έθνους (από το 1361 έως το 1920).*
2. Κούκου Μόσχου, *Οι Θράκες στους αγώνες του 21.*
3. Περιοδικό Θρακικά (διάφοροι τόμοι)